

Onderwerp**Ontvlechtsingsplan Alescon****Informatie**

Datum	23 mei 2018	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Pieter de Lange	☒ Financieel adviseur: Rolf Bloem
Zaaknummer	1114374	☒ Personeelsconsulent: Richard Jongsma
Portefeuillehouder	Wethouder Lohuis	☒ Medewerker bestuur en juridische zaken: Jelle de Muinck
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☒ Communicatieadviseur: Miriam Fokkema
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Afdeling:
		☒ Naam medewerker: Gonnie van der Heide, Henk Hoonstra, Marinus Koster, Judith le Fèvre
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis**Participatiewet**

Met de invoering van de Participatiewet is de instroom in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gestopt. Mensen met een arbeidsbeperking die nog wel in staat zijn om te werken vallen vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet. Voor de huidige Wsw'ers met een dienstverband bij Alescon verandert er niets aangezien zij hun baan en salaris behouden en recht hebben op werkgarantie. Tegelijkertijd wordt de vergoeding per Wsw'er vanuit het Rijk aan gemeenten jaarlijks afgebouwd. Met andere woorden: Wsw'ers behouden de rechten en plichten, terwijl gemeenten steeds minder geld krijgen om dit te kunnen invullen.

Een belangrijke doelstelling van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen, met en zonder een arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen. Om dit mogelijk te maken is een Sociaal Akkoord gesloten met werkgevers, waarbij er in totaal 125.000 banen extra bijkomen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn 100.000 banen bij bedrijven en 25.000 banen bij de overheid. Deze banen worden 'afsprakenbanen' genoemd en zijn een belangrijke pijler onder het al dan niet slagen van de Participatiewet.

De invoering van de Participatiewet en de daarmee samenhangende terugloop van aantal Wsw'ers zorgt ervoor dat er geen toekomstperspectief is voor het huidige Alescon. Dat leidt tot onzekerheid bij al het personeel van Alescon (Wsw'ers en niet-Wsw'ers). Er ontstaat leegloop onder het personeel (niet-Wsw'ers) waarbij het de vraag is of er voldoende goed gekwalificeerd personeel overblijft.

Besluitvorming colleges december 2017

In december 2017 hebben de colleges van de Alescon-gemeenten het voornemen uitgesproken om de huidige Gemeenschappelijke Regeling (GR) Alescon per 1 januari 2019 te beëindigen. Alescon wordt opgesplitst in een noordelijk deel (gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo) en een

zuidelijk deel (gemeenten De Wolden, Hoogeveen en Midden-Drenthe). De huidige functies, taken, activiteiten en personeel van Alescon worden opgesplitst en ondergebracht bij een nieuw op te richten entiteit in Zuid en binnen de bestaande entiteit Werkplein Drentsche Aa in Noord.

Om een definitief besluit te kunnen nemen over de opheffing van de GR hebben de colleges van de deelnemende gemeenten aan het Dagelijks Bestuur van Alescon de opdracht gegeven om een ontvechtingsplan op te laten stellen. In het ontvechtingsplan (ook wel liquidatieplan genoemd) worden de spelregels over de overname van de huidige functies, taken, activiteiten en personeel bepaald en komen de financiële consequenties van de splitsing in beeld.

Daarnaast hebben de colleges van Zuid de opdracht gegeven om voor de Nieuwe Entiteit Zuid (werktitel: NEZ) een bedrijfsplan op te stellen.

Bedrijfsplan NEZ

Het ontvechtingplan en het bedrijfsplan zouden gelijktijdig in de eerste helft van 2018 voor besluitvorming voorgelegd worden. Voor het bedrijfsplan blijkt dat het niet mogelijk is om dat te halen, omdat beide plannen nauw met elkaar verweven zijn. Met andere woorden: er moeten eerst afspraken gemaakt worden binnen het ontvechtingsplan om vervolgens die afspraken te verwerken in het bedrijfsplan.

Het bedrijfsplan voor de NEZ wordt in het derde kwartaal van 2018 verwacht.

Gemeenteraden

De gemeenteraden van de Alescon-gemeenten hebben in januari en februari 2018 kennisgenomen van bovenstaande voornemens. Er zijn geen zienswijzen ingebracht.

Op 29 mei jl. is er een informatiebijeenkomst georganiseerd voor raadsleden om geïnformeerd te worden over het ontvechtingsplan.

Procedure besluitvorming

In haar vergadering van 13 april jl. is het Dagelijks Bestuur (DB) van Alescon akkoord gegaan met het nu voorliggende ontvechtingsplan en heeft het DB besloten dit voor te leggen aan de Alescon-gemeenten.

Voor de gemeenteraad geldt dat de raad wordt gevraagd om toestemming aan het college te geven om de GR Alescon op te heffen. Deze toestemming kan onthouden worden als er in strijd met het recht is gehandeld of dat dit het algemeen belang schaadt. In feite wordt er een 'ja' of een 'nee' gevraagd op dit voorstel en worden er geen wijzigingsvoorstellen gedaan door de raad.

Nadat de colleges van de gemeenten (ten minste 2/3 van het aantal deelnemers), met inachtneming van de toestemming van de gemeenteraad, hebben besloten tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling stelt het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling, met inachtneming van de zienswijze van de colleges van de deelnemende gemeenten het ontvechtingsplan c.q. liquidatieplan vast.

Voorstel

Toelichting voorstel

Uitgangspunten bij splitsing

Met betrekking tot de splitsing zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd die de basis vormen van het ontvechttingsplan. Het gaat om de volgende uitgangspunten:

- Het gaat om mensen, dus we gaan hier sociaal mee om;
- Iedereen met een vast contract gaat over naar de nieuwe entiteiten;
- Voor de Wsw'ers geldt dat de werksituatie zo veel als mogelijk gelijk blijft: mensen worden niet verplicht om in Noord of in Zuid te gaan werken;
- Alescon heeft veel kennis en kunde, materieel, gebouwen, netwerk en ervaring. Dit alles is te kostbaar om te laten wegvloeien. Deze succesfactoren willen we graag behouden voor de toekomst en daarom zetten we hier op in;
- Wij willen graag zorgvuldig te werk gaan en recht doen aan de complexiteit. Tegelijkertijd is tijd een belangrijke factor. Onzekerheid is slopend, in het bijzonder bij onze kwetsbare SW-medewerkers. De onzekerheid moet niet langer duren dan nodig is;

Ontvechttingsplan

In het ontvechttingsplan wordt uiteengezet hoe de opheffing van Alescon én de overname door de nieuwe entiteiten in Noord en Zuid geregeld worden. Het ontvechttingsplan voldoet aan alle juridische eisen.

Advies Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) van Alescon heeft in een zeer korte tijd advies gegeven op het ontvechttingsplan. Dat heeft men gedaan om ervoor te zorgen dat er voor de achterban zo snel mogelijk duidelijkheid komt.

Er ligt een positief advies over de verdeling in Noord en Zuid. Daarnaast zijn er nog een aantal zorgpunten die de OR heeft meegegeven aan de directeur van Alescon. De directeur van Alescon heeft toegezegd om dit onder de aandacht te brengen van de gemeenten en nieuwe entiteiten. Hier wordt in het vervolgproces nadrukkelijk rekening mee gehouden.

Alternatieven

Een alternatief zou zijn, het voorzetten van de huidige GR Alescon. Gelet op de verschillende opvattingen van de gemeenten over de uitvoering van de Participatiewet is dat geen optie.

Randvoorwaarden

2/3 van de colleges van de gemeenten moeten akkoord zijn voor het kunnen opheffen van de GR Alescon.

Risico's

Vanwege de aard, complexiteit en het feit dat gemeenten een zorgvuldig besluit willen nemen, is het een langdurig proces (geweest). Uitstel van besluitvorming zorgt voor een vertraging, terwijl de medewerkers van Alescon graag zien dat er nu een definitieve keuze gemaakt wordt.

Financiële gevolgen

Het aantal Wsw'ers binnen Alescon is bijna 50/50 verdeeld over "Noord" en "Zuid." In het voorstel van december 2017 werd dan ook aangegeven dat we uitgaan van het budgettair neutraal kunnen doorvoeren van de splitsing, waarbij er mogelijk incidenteel om een bijdrage gevraagd wordt om knelpunten op te lossen.

Na het besluit van de colleges van B&W om een ontvlechtigingsplan te maken voor Alescon is er een financieel meerjarenbeeld uitgewerkt voor de periode 2019-2022, gesplitst naar “Noord” en “Zuid”. Hierbij is een onbalans gebleken tussen de resultaatontwikkeling in Noord en Zuid ten opzichte van de eerder gepresenteerde budgettaire neutrale verwachtingen rondom de splitsing. Budgettaire neutraal betekent in dit geval dat het huidige tekort van Alescon (€ 4 miljoen) gelijk werd verdeeld over Noord en Zuid. Dus € 2 miljoen voor beide entiteiten. Uit de berekeningen van Alescon blijkt nu dat het tekort over drie jaren voor Zuid niet drie maal € 2 miljoen = € 6 miljoen is, maar opgeteld € 8,6 miljoen. Met andere woorden: over drie jaren is er een extra tekort van € 8,6 miljoen minus € 6 miljoen = € 2,6 miljoen.

De zes portefeuillehouders hebben aangegeven dat deze situatie onwenselijk is en geen recht doet aan de afgesproken solidariteit. Om de beide entiteiten de mogelijkheid te geven om een gezonde start te maken is een financiële compensatie tussen Noord en Zuid overeengekomen. Een dergelijke compensatie is gebruikelijk in soortgelijke situaties. Door de compensatie wordt de nadeelgemeenten de mogelijkheid geboden te anticiperen op de nieuwe situatie.

Concreet is de uitkomst van het bestuurlijk overleg dat “Zuid” € 2 miljoen ontvangt om de extra tekorten over de jaren 2019-2021 grotendeels op te vangen. Deze € 2 miljoen komt voor het overgrote deel uit de reserve Participatiewet binnen de exploitatie van Alescon die naar verwachting aan het einde van 2018 € 1,7 miljoen bedraagt.

Om tot € 2 miljoen vergoeding te komen wordt aanvullend een bijdrage van de noordelijke gemeenten van maximaal € 300.000,00 verstrekt. De uitkomst van de meicirculaire kan deze bedragen nog beïnvloeden.

De verwachting is dat het resterende tekort van € 600.000,00 opgevangen kan worden door:

1. Te behalen efficiency-voordelen in de nieuwe entiteit.
2. Een hogere rijksbijdrage als gevolg van de meicirculaire. Voor de meicirculaire geldt dat daar, op basis van ervaringen van de afgelopen jaren, waarschijnlijk een hogere rijksbijdrage uitkomt dan waar Alescon in haar berekeningen vanuit is gegaan.

Bij de uitwerking van het bedrijfsplan van de NEZ wordt een meer gedetailleerde meerjarenbegroting opgesteld waarin bovenstaande wordt verwerkt.

Personele gevolgen

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Publicatieniveau

Openbaar

Overig

n.v.t.

Vervolgprocedure/communicatie

Planning voor het vervolgproces opheffing GR Alescon:

- 28 juni besluit gemeenteraad om toestemming te geven de GR Alescon per 1 januari 2019 op te heffen
- 20 juli besluit AB Alescon vaststelling ontvlechttingsplan/liquidatieplan
- Augustus tot en met december 2018 uitvoering geven aan ontvlechttingsplan 1 januari 2019 formele opheffing GR Alescon

Planning voor het vervolgproces opbouw NEZ:

- Derde kwartaal 2018 besluitvorming college bedrijfsplan NEZ en ter informatie naar gemeenteraad
- Tussentijds mondeling dan wel schriftelijk informeren gemeenteraad over voortgang opbouw NEZ
- 1 januari 2019 start NEZ

Bijlagen

- Brief DB Alescon aan college
- Ontvlechttingsplan Alescon